

Handläggare

Christina Egerbrandt, Kungsholmen SDF

Samia Choudhury, Norrmalm, SDF

Hanna Markkula, Östermalm SDF

Gunilla Jalmarsson, Södermalm SDF

ÄLDREBOENDEPLANERING FÖR INNERSTADEN 2015, 2016-2017 MED UTBLICK MOT 2030/40

Ärendets beredning

Ärendet har tagits fram i samarbete mellan stadsdelsförvaltningarna Kungsholmen, Norrmalm, Östermalm och Södermalm.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har uppdragit åt äldre nämnden att årligen ta fram förslag till äldreboendeplanering för äldre. Syftet med äldreboendeplaneringen är att ta fram förslag på åtgärder för att klara behovet av vård- och omsorgsboende på kort och lång sikt. Staden är indelad i fyra regioner för äldreboendeplanering, Innerstaden, Västerort, Östra Söderort och Västra Söderort. Respektive region tar fram ett dokument där det gemensamma behovet av ombyggnation, avveckling, nyproduktion och inriktningar/ profiler analyseras. Arbetet samordnas av äldre nämnden som sammanställer ett underlag som ska föreläggas kommunfullmäktige och godkännas i samband med budget.

Ärendet

Äldreboendeplaneringen 2015, 2016-2017 för Innerstaden bygger i enlighet med anvisningarna på Sweco:s reviderade framskrivning av äldreomsorgsbehovet i Stockholms stad. Uppgifter om antal bostäder och personer i vård- och omsorgsboende samt kö, flyttströmmar och lediga platser är hämtade bl.a. ur paraplysystemet. Uppgifter om servicehus inhämtas av äldreförvaltningen och ska inte redovisas i denna äldreboendeplanering.

1. Sweco:s framskrivna prognos av befolkning och behov för Innerstaden

Befolkningsprognos

Framskrivningen grundar sig på Stockholms stads ordinarie befolkningsprognos, Prognos13, de första tio åren. Den resterande perioden, 2023-2040, utgår från antaganden om fruktsamhet, dödlighet och in- och utrikesflyttning samt på antaganden om det framtida bostadsbyggandet. Sweco konstaterar att det är en betydande skillnad mellan Prognos 12, som förra äldreboendeplaneringen utgick från, och Prognos 13 för samtliga stadsdelsområden i Innerstaden fram till år 2040. Skillnaden innebär att den äldre befolkningen antas öka snabbare i Prognos 13 vilket främst beror på ett högre flyttnetto, minskade dödsrisker/förbättrad hälsa samt planering av betydligt fler bostäder än i Prognos 12. Den större ökningen mellan prognosomgångarna i Innerstaden gäller både för yngre och för äldre pensionärer. I tabellen nedan presenteras årets och förra årets befolkningsprognos för Innerstaden där skillnaderna tydligt framgår.

	2012/2013	2020	2030	2040
65-79 år P12	37 995	46 480	49 540	56 780
65-79 år P13	40 140	47 650	51 750	59 480
Skillnad	+2 145	+1 170	+2 210	+2 700
80-89 år P12	21 881	20 358	31 220	37 490
80-89 år P13	21 590	20 960	33 060	40 530
Skillnad	-291	+602	+1 840	+3 040
90 – år P12	3 498	2 960	3 110	5 270
90 – år P13	3 540	3 070	3 380	5 850
Skillnad	+42	+110	+270	+580

Tabell 1 Skillnad mellan P12 och P13. Källa: Sweco

Den största befolkningsökningen sker i åldersgruppen 65–79-åringar. Fram till 2030 beräknas antalet personer 65-79 år i Innerstaden att öka med ca 11 610 personer och fram till 2040 med 19 340.

När det gäller åldersgruppen 80-84 år sker en mindre nedgång i alla stadsdelsområden fram till 2020 förutom i Kungsholmen som har en marginell ökning. I Innerstaden är minskningen mellan 2013 fram till år 2020 cirka 1 100 personer vilket ska jämföras med förra årets prognos med en beräknad minskning om 2 060 personer. Mellan 2020 och 2030 beräknas 80-84 åringarna att öka i alla stadsdelsområden med ca 8 600 personer. Södermalm står för den största ökningen i åldersgruppen.

Från 2020 och fram till år 2030 beräknas antalet personer över 80 år att öka med ca 12 410 personer vilket är ca 1 400 fler än förra årets prognos. När det gäller personer 85 år och äldre så minskar antalet personer inom alla stadsdelsområden fram till 2020. Från 2025 sker en ökning igen för att 2030 ha ökat med 2 700 personer.

	2013	2020	2030	2040
65-79 år	40 140	47 650	51 750	59 480
80-84 år	13 690	13 920	22 290	26 370
85-89 år	7 900	7 040	10 770	14 160
90 - år	3 540	3 070	3 380	5 850

Tabell 2. Befolkningsutveckling i Innerstaden 2013-2040. Källa: Sweco.

Äldreomsorgstagare

Det finns en rad olika anledningar till att konsumtionen av äldreomsorg i gruppen 65 år och äldre förändras över tid. Faktorer som påverkar kan vara en förändring inom åldersfördelningen i den äldre befolkningen där en ökning av andelen yngre äldre, som behöver relativt lite omsorg, leder till att den totala konsumtionen sjunker. Andra faktorer är att de äldre lever längre, blir friskare eller använder olika former av hjälpmedel. Även en högre medellivslängd för män, ökat sammanboende, en framtida högre utbildningsnivå samt en viss omfördelning mellan RUT och hemtjänst påverkar konsumtionen.

Bakom Swecos prognos av antalet äldreomsorgstagare ligger, förutom befolkningsprognosen, antaganden om en förbättrad hälsa och därmed även en minskande konsumtion av äldreomsorg. Även om skillnaden mellan prognos P12 och P13 väntas bli störst i Innerstaden så är den beräknade ökningen av omsorgstagare, jämfört med stadens som helhet, fortfarande näst lägst i Innerstaden relativt sett. Antalet omsorgstagare i Innerstaden kommer att öka från 8 083 år 2013 till omkring 9 240 år 2030. Det är drygt 900 omsorgstagare färre år 2030 än tidigare prognos. Omsorgstagandet totalt, d.v.s. vård- och omsorgsboende, hemtjänst, dagverksamhet etc. i Innerstaden väntas öka med 2 057 personer fram till år 2040.

	2013*	2020	2030	2040
Kungsholmen	1 592	1 510	1 850	2 200
Norrmalm	1 430	1 400	1 60	1 880
Östermalm	2 087	1 940	2 260	2 530
Södermalm	2 974	2 970	3 480	3 800
Innerstaden	8 083	7 820	9 240	10 140

* faktiska uppgifter september 2013

Tabell 3. Prognos äldreomsorgstagare totalt boende, hemtjänst och dagverksamhet. Källa: Sweco

	2013*	2020	2030	2040
Kungsholmen	440	410	500	600
Norrmalm	390	380	440	540
Östermalm	631	580	660	780
Södermalm	778	770	890	1 000
Innerstaden	2 239	2 130	2 490	2 930

* faktiska uppgifter september 2013

Tabell 4. Prognos äldreomsorgstagare vård- och omsorgsboende. Källa: Sweco

Äldreomsorgstagare med insatsen vård- och omsorgsboende förväntas minska fram till runt 2020 i alla stadsdelsområden då det främst är de yngre, 65-79 år, som ökar i antal medan de äldre, över 80 år, där omsorgsbehovet är som störst, minskar i antal. Från år 2021/22 väntas antalet äldreomsorgstagare med vård- och omsorgsboende långsamt börja öka igen för att år 2030 beräknas ha ökat med drygt 250 personer. Ökningen fram till år 2040 beräknas vara närmare 700 personer.

2. Vård- och omsorgsboende i Innerstaden

Innerstaden har uppdaterat antalet platser i vård- och omsorgsboende, inklusive korttidsplatser, som finns belägna inom region Innerstaden. Det har inte skett några större förändringar från föregående års äldreboendeplanering då totalsumman var 1 843 platser.

Antal platser						
SDN	Somatik	Demens	Profilboende	Korttidsvård		Totalt
				Somatik	Demens	
Kungsholmen						
Egen regi/ entrepr.	124	213	32*	9	8	386
Norrmalm						
Egen regi/ entrepr.	99	200	18	2	2	321
Östermalm						
Egen regi/ entrepr.	198	202	15	10	0	425
Södermalm						
Egen regi/ entrepr.	349	331**	0**	9	16	705
Totalt				30	26	1 834

* Avser 23 platser geropsykiatri och 9 platser stroke.

** varav 11 platser geropsykiatri

Tabell 5. Antal faktiska platser i vård- och omsorgsboende, inklusive korttidsplatser, inom region Innerstaden, januari 2014.

3. Antal personer som bor i vård- och omsorgsboende med beslut från Innerstaden

När det gäller antal köp av månadsplatser i vård- och omsorgsboende har det för regionen som helhet inte skett någon större förändring sedan förra äldreboendeplaneringen. Östermalms stadsdelsområde och till viss del Norrmalm har en fortsatt minskning av antal köp av platser. Kungsholmen och Södermalm har däremot ökat köpen av vård- och omsorgsboendeplatser, främst inom demens.

Antal personer							
SDN	Somatik	Demens	Profilboende	Korttids- vård	Totalt 2013	Totalt 2012	Diff totalt
Kungsholmen	181	228	22	11	441	426	15
Norrmalm	193	164	18	8	382	387	-5
Östermalm	328	281	17	18	643	685	-42
Södermalm	366	373	23	21	783	750	33
Totalt 2013	1 067	1 045	80	58	2 249		
Totalt 2012	1 128	996	65	60		2 248	
Diff 2012-2013	-61	49	15	-2			1

Tabell 6. Totalt antal helmånaderspersoner (dygn/30 dagar i nov) i vård- och omsorgsboenden inom valfrihetssystemet per beställande förvaltning och inriktning, nov 2012 och nov 2013 (Källa: Info View per beställande SDN)

4. Flyttströmmar Innerstaden

Sammanställning av flyttströmmar mellan stadsdelar visar att andelen vård- och omsorgsboendebeslut som verkställs inom regionen är 82 % för Innerstaden. Andelen har legat relativt konstant de senaste tre åren och påvisar att personer i Innerstaden i högre grad än i övriga regioner där andelen är 73 % väljer att bo kvar inom sin region. Innerstaden köper således totalt 18 % av platserna i andra regioner och kommuner. Fördelningen av dessa köp är 8 % utanför Stockholm, 4 % i Östra Söderort, 3 % i Västerort och 3 % i Västra Söderort. Östermalm SDN köper liksom tidigare ett stort antal bostäder i Innerstaden, främst från Södermalm och Norrmalm SDN, *tabell 7*. Försäljningen inom regionen har ökat avsevärt från föregående år då totalsumman var 155 platser att jämföra med 334 i år.

Biståndsbeslut- ande SDN	Verkställande SDN				
	Kungsholmen	Norrmalm	Östermalm	Södermalm	Totalt
Kungsholmen		24(8)	16(5)	34(11)	74(24)
Norrmalm	26(15)		29(11)	19(7)	74(33)
Östermalm	27(15)	50(21)		52(14)	129(50)
Södermalm	16(8)	19(6)	22(10)		57(24)
Totalt	69(38)	93(35)	67(26)	105(32)	334(131)

Siffran inom parentes anger antalet varav bostäder med demensinriktning.

Tabell 7. Antal köp av månadsplatser i vård- och omsorgsboenden, somatik och demens, exkl. korttidsvård och profilboende, mellan innerstadsdelarna, oktober 2013 (Källa: "Flyttströmmar okt 2013")

5. Kö och lediga platser

Valfrihetssystemet inom vård- och omsorgsboenden innebär att den som fått ett beslut om vård- och omsorgsboende har möjlighet att stå i kö till totalt tre boenden. Man kan kvarstå i kön till önskade boenden även sedan man flyttat in på ett annat vård- och omsorgsboende.

En sammanställning av antal personer i kö i Innerstaden den 15 januari 2014 visar att de flesta personer står i kö till ett boende som är beläget i den egna stadsdelen eller närbelägen stadsdel eller kommun. Uppgifterna kan avse samma person som står i flera köer. Inom Kungsholmen står totalt 62 personer i kö varav flest, 19 personer, står i kö till Stockholms sjukhem. Inom Norrmalm står 64 personer i kö varav flest, 14 personer, står i kö till Sabbatsbergsbyns vård- och omsorgsboende. Inom Östermalm står 135 personer i kö varav flest, 60 personer, står i kö till Löjtnantsgården. Inom Södermalm står 116 i kö varav flest, 30 personer, står i kö till Borgerskapets Äldrehem.

Det finns i januari 2014 en kö till alla vård- och omsorgsboenden i Innerstaden. Ett tiotal boenden i valfrihetssystemet har en kö med fler än 15 personer. Dessa är till övervägande del privata boenden inom ramavtal i Innerstaden samt Bromma och Nacka. Även i köerna till de boenden med lång eller mycket lång kö står personer som bor i stadsdelen eller en närbelägen stadsdel.

När det gäller lediga platser vid samma tidpunkt som aktuella köer, 15 januari 2014, finns det totalt 98 lediga plaster inom staden varav 24 inom Innerstaden. De 24 platserna fördelar sig på 14 olika boendena varav 18 avser somatik och 6 avser demens. Det finns kö till tio av dessa boenden och platsen kan vara ledig i väntan på att erbjudanden går ut. Sammanfattningsvis finns 7 lediga somatikplatser vid tre boenden vid den aktuella tidpunkten. Det finns totalt 31 lediga platser i kranskommuner.

6. Boendetider

Sweco har bearbetat data om boendetider i vård- och omsorgsboende och sammanställningen för staden som helhet pekar på ett möjligt trenderbrott år 2012. De senaste årens utveckling fram till år 2011 var att boendetiderna i snitt blir kortare. Resultaten för år 2012 pekar i motsatt riktning, snittiderna har ökat och andelen korta perioder har minskat något. Andel boendeperioder på högst två månader är 19 %. Sweco lyfter fram att det dock är för tidigt att säga om trenden har vänt eller om det är en tillfällig förändring.

Forskningsprojektet SNAC-K, som Kungsholmens stadsdelsnämnd deltar i sedan 2001, överensstämmer väl med Swecos förra rapport avseende

utvecklingen av boendetiderna fram till 2011. För 2012 ökar inte längre andelen som dör inom 100 dagar. Andelen har istället minskat något, från 29,5% år 2011 till 25,7% år 2012. Siffran är dock mycket högre än år 2006 då motsvarande andel var 7,5 %.

Genomsnittligt antal boendemånader år 2012 är 25,7 för Innerstaden. Det är en ökning från 24,7 från året innan. Det skiljer sig däremot åt mellan regionens stadsdelsområden, där boendetiderna inom Norrmalm och Södermalm är längre än inom Kungsholmen och Östermalm.

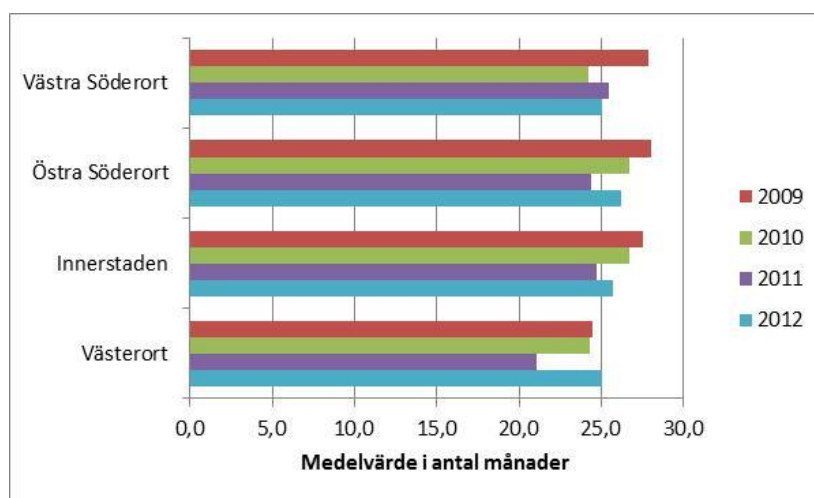

Diagram 1. Genomsnittligt antal månader per område i staden och slutår.

Källa: "Boendetider vård- och omsorgsboenden i Stockholms stad"

7. Behov av ombyggnation, avveckling och nybyggnation avseende vård- och omsorgsboenden och korttidsvård

Förelägganden från Arbetsmiljöverket

Det finns föreläggande från Arbetsmiljöverket för Vasens vård- och omsorgsboende inom Norrmalms stadsdelsområde. I övrigt finns inga förelägganden inom regionen.

Behov av ombyggnationer och/eller större investeringar

Inom *Kungsholmens stadsdelsområde* finns behov av renovering och uppräschning av såväl Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende som Fridhemmets och Pilträdet servicehus. Om dessa boenden ska kunna fortsätta att fungera i framtiden så krävs att de får en standard som kan hålla över lång tid. Det gäller både de tekniska delarna, t ex ventilation, och lägenheternas och gemensamhetsutrymmenas standard.

Inom *Norrmalms stadsdelsområde* har Riddargårdens vård- och omsorgsboende och Klockhuset på Sabbatsberg genomgått renovering av badrum under 2013 efter föreläggande från Arbetsmiljöverket. Norrmalms

stadsdelsförvaltning har fått föreläggande från Arbetsmiljöverket att omsorgsarbete inte får bedrivas på Vasens vård- och omsorgsboende efter december 2017 om inte brister i arbetsmiljön åtgärdas. Det finns således behov av ombyggnation av boendet för att åtgärda arbetsmiljöbristerna alternativt att boendet avvecklas och ersätts av ett nytt.

Inom *Östermalms stadsdelsområde* är merparten av vård- och omsorgsboendena ny- eller ombyggda och i gott skick. Linnégården har fyra lägenheter som behöver en ombyggnad av badrummen. Dianagården är det vård- och omsorgsboende som behöver utredas och en ombyggnad av badrummen krävs för att tillgodose arbetsmiljökraven. Fastigheten är även i behov av ett omfattande stambyte inom inte alltför avlägsen framtid, vilket kommer att förutsätta en evakuering av fastigheten.

Inom *Södermalms stadsdelsområde* har Micasa påbörjat projekteringen av en ombyggnation till ett modernt vård- och omsorgsboende på Hornstull. Micasa fastigheter förhandlar med privata utförare för att få hyresgäster till de ombyggda lokalerna. En utförare har visat intresse för att hyra lokaler till ett vård- och omsorgsboende med 36 lägenheter. Vindragaren bör avvecklas i samband med nästa avtalsförlängning, 2015-09-30. De boende kan erbjudas att flytta till det nybyggda Hornstulls vård- och omsorgsboende.

Förslag på vård- och omsorgsboende som bör avvecklas

Stadsdelarna i Innerstaden gör bedömningen att inget vård- och omsorgsboende inom regionen bör avvecklas utöver beslutade utan att ersättningsboende planeras. För att möta det ökade behovet om knappt tio år ser Innerstaden gärna att man i möjligaste mån behåller befintliga fastigheter och renoverar dem med bra utformning och läge.

Inom *Norrmalms stadsdelsområde* finns Vasen vård- och omsorgsboende som kan behöva avvecklas om det inte finns möjligheter till om- eller nybyggnation. Boendet måste i så fall ersättas.

Inom *Östermalms stadsdelsområde* kommer en plan för successiv avveckling av Dianagårdens vård- och omsorgsboende att redovisas i början av 2014. Det krävs en ombyggnation av badrummen och fastigheten är i behov av ett omfattande stambyte.

Inom *Södermalms stadsdelsområde* har Vindragarens vård- och omsorgsboende otidsenliga lokaler som är insprängda i Reimersuddes seniorboende. Dessutom är lokalerna utspridda i två huskroppar och på fyra våningsplan vilket försvårar samordningen av verksamheten. Vindragaren är i behov av andra lokaler och ett förslag är att Vindragarens boende erbjuds att flytta till Hornstulls vård- och omsorgsboende efter ombyggnationen till ett modernt vård- och omsorgsboende. Nuvarande

lokaler lämnas då tillbaka till Micasa Fastigheter, som kan omvandla lägenheterna till seniorboende. Vindragaren har 34 lägenheter och drivs på entreprenad. Avtalet löper till och med september 2015 med möjlighet till förlängning till och med 2017.

Standarden på Kulltorps vård- och omsorgsboende medför att boendet bör ersättas av ett nytt boende under planeringsperioden. Avdelningarna förhållandevis stora med 14 lägenheter per våningsplan. Våningarna går inte att avgränsa och det saknas balkonger. Alla fönster sitter för högt för att få ”utekontakt” för rullstolsburna och sängliggande. Möjligheterna till utevistelser i direkt anslutning till boendet är begränsade. På lite längre sikt (efter 2020) bör ett ersättningsboende för Magdalenagårdens vård- och omsorgsboende övervägas.

Behov av nybyggnation

Från år 2021/22 väntas antalet äldreomsorgstagare av vård- och omsorgsboende långsamt börja öka igen för att år 2030 beräknas ha ökat med drygt 250 personer inom Innerstaden. Innerstaden ser ett långsiktigt ökat behov på grund av flyttströmmar till Innerstaden från andra stadsdelar och på grund av nya bostadsområden som byggs i Hagastaden, Nya Djurgårdsstaden, Marieberg och Västra Kungsholmen.

Samtliga stadsdelsförvaltningar deltar i planeringen av boende för äldre och bevakar markanvisningar för framtida behov av vård- och omsorgsboende inom regionen. Det är nödvändigt att de nya boendena är byggda för flexibel användning, så att de kan fungera som antingen äldre-, trygghets- eller seniorboende och därmed kunna anpassas till aktuella behov. Det är angeläget att alla lägenheter i bostadsområdet från början utformas så att de även kan fungera för personer med t.ex. rörelsehinder eller synskador. På så sätt kan även äldre i större utsträckning bo kvar hemma och inte behöva flytta till annan boendeform.

Kungsholmens stadsdelsförvaltning bedömer att för att kunna genomföra en renovering enligt rubriken ombyggnation krävs nybyggnation av ett motsvarande vård- och omsorgsboende. Det finns ett stort värde i att kunna flytta hela boendet – brukare och personal – tillsammans istället för att evakuera brukarna till olika boenden eller att vänta ut och tomställa lägenheterna. Ett nytt boende på Norrmalm eller Kungsholmen vore lämpligt, ex Västra Kungsholmen och Hagastaden.

Norrmalms stadsdelsförvaltning bedömer att det finns det antal lägenheter som efterfrågas nu och inom de närmaste åren. Med anledning av Arbetsmiljöverkets föreläggande kan nybyggnation komma att behöva göras för att ersätta Vasens vård- och omsorgsboende med 78 lägenheter. För närvarande är det kö till alla vård- och omsorgsboenden inom

Norrmalm. Norrmalm stadsdelsförvaltning deltar i planeringen av olika former av boenden för äldre i Hagastaden. För den stora gruppen personer i åldern 65 till 79 år finns behov av seniorlägenheter. För personer över 80 år kommer det att finnas behov av såväl senior- och trygghetsboende som vård- och omsorgsboende. Mark behöver reserveras för minst ett boende för äldre med totalt cirka 100 lägenheter, varav cirka 60 platser på vård- och omsorgsboende. Fastigheten bör vara färdigställd år 2025.

Östermalms stadsdelsförvaltning deltar i planeringen för uppförandet av ett nytt vård- och omsorgsboende med inflyttning runt 2018-2019 i kvarteret Brofästet i Norra Djurgårdsstaden. Utgångspunkten i planeringen är behovs- och efterfrågebilden 2020, det vill säga när de äldre återigen börjar öka i stadsdelen. Det planerade boendet avses omfatta 90 vård- och omsorgsboendeplatser.

Inom Södermalms stadsdelsområde finns i dagsläget inget aktuellt behov. Omkring 2017 finns ett behov av ett ersättningsboende för Kulltorps vård- och omsorgsboende. Ett möjligt ersättningsboende skulle kunna inrymmas i samma byggnad som Hornstulls vård- och omsorgsboende, där Micasa projekterar för ombyggnation. På lite längre sikt (efter 2020) bör ett ersättningsboende för Magdalenagårdens vård- och omsorgsboende övervägas.

Korttidsvård – behov och utveckling

Korttidsplatserna används för avlastning, växelvård och trygghetsplats vilket är ett värdefullt stöd till den som är anhörigvårdare. Det är även betydelsefullt att varje stadsdelsområde har en egen korttidsvård för att tillgodose anhörigas önskemål om närhet till den närstående.

Inom Innerstaden finns totalt 56 platser för korttidsvård varav 26 platser avser demens och 30 platser avser somatisk inriktning, *se tabell 5*. Det har skett en omfördelning av platser med somatisk och demensinriktning och en minskning av totalt 5 platser sedan förra årets äldreboendeplanering.

Behovet av korttidsvård har minskat de senare åren inom hela Innerstaden. En orsak till det minskade behovet är, förutom befolkningsminskningen, att den äldre personen efter införandet av valfrihetssystemet endast i undantagsfall erbjuds en korttidsplats i väntan på en permanent bostad i ett vård- och omsorgsboende blir ledig. Den äldre kan ofta få en bostad på ett av de vård- och omsorgsboende som han/hon valt eller annan ledig plats i staden.

Stadsdelsförvaltningarna har inte heller samma behov av att köpa platser av varandra i Innerstaden som tidigare. Detta kan däremot skilja sig mellan

stadsdelsområdena där Östermalm har ett behov av att köpa korttidsvård med demensinriktning då det saknas i stadsdelsområdet.

Innerstaden ser i dagsläget inget behov av att avveckla de befintliga platserna för korttidsvård. Efterfrågan på växelvårdsplatser kommer att bevakas då dessa kan skapa möjligheter för fler äldre att bo kvar i ordinärt boende. För att möta ett eventuellt ökat framtida behov av korttidsplatser planerar *Östermalm* för ett tiotal platser inom det nya boendet i kvarteret Brofästet i Norra Djurgårdstaden.

En förutsättning för att kunna utveckla korttidsvården är samfinansiering med landstinget. Då kan gränsdragningsdiskussionerna minimeras. Personer i ordinärt boende skulle kunna få större tillgång till funktionsuppehållande träning och vistelser i korttidsvården för att underlätta och förlänga sitt ordinära boende.

De senaste årens utveckling fram till år 2011 var att boendetiderna i snitt blir kortare. Även om resultaten för år 2012 pekar i motsatt riktning, är det för tidigt att säga om trenden har vänt. I framtiden kan det möjligen finnas behov av korttidsplatser med palliativ inriktning. Gruppen äldre i livets slutskede med avancerad behandling och teknisk utrustning ökar liksom snabba inflyttningar till vård- och omsorgsboende vilket ställer krav på flexibla lösningar.

Profilboenden – psykiatri och missbruk

Det behövs anpassade boenden för äldre personer med till exempel psykisk funktionsnedsättning, demens med utåtagerande beteende eller missbruksproblematik.

Bostäder med äldrepsykiatrisk inriktning redovisas på olika sätt i Paraplysystemet, till exempel som sjukhem, gruppboende, ålderdomshem, HVB/Familjehem, profilboende, *se tabell 5*. På Guldbroloppshemmet inom Södermalm finns 11 bostäder med äldrepsykiatrisk inriktning som i Paraplysystemet är registrerade som gruppboende. I Innerstaden finns totalt 67 bostäder med äldrepsykiatrisk inriktning och 9 bostäder med inriktning stroke. Förvaltningarna i Innerstaden gör bedömningen att antalet bostäder inom äldrepsykiatrin idag är tillräckligt men att det är nödvändigt med en noga bevakning för framtida behov då antalet köp ökat något.

Samtliga stadsdelsförvaltningar köper platser i HVB-hem för äldre med psykiska funktionsnedsättningar.

För närvarande erhåller tre personer inom Kungsholmen, åtta inom Norrmalm, en inom Östermalm och 37 inom Södermalm stödboende inom SHIS.

Innerstaden kan se en tendens av att gruppen med psykosociala problem, missbruk och hemlöshet ökar inom äldregruppen. Detta leder troligen till ett ökat behov av anpassade boenden, särskilt för personer med psykiatrisk diagnos eller personer som av andra orsaker inte klarar ett ordinärt boende men inte heller är i behov av ett vård- och omsorgsboende. En ökning av denna grupp i samband med befolkningsutvecklingen kommer att ställa andra krav på förvaltningarna i såväl äldreboendeplanering som övriga insatser för äldregruppen.

Boenden med särskilda inriktningar

Inom region Innerstaden finns inga boenden med språklig eller kulturell inriktning.

8. Sammanfattning vård- och omsorgsboende

Innerstaden har de senaste åren sett ett minskat behov av köp av vård- och omsorgsboendeplatser på grund av minskat befolkningsunderlag.

Anpassningar av antal platser har gjorts utifrån detta. Det är enligt prognosen en fortsatt minskning av antalet äldre med behov av vård- och omsorgsboende fram till runt 2020 för att från år 2022 långsamt börja öka igen. Av analysfil från Äldreförvaltningen, *bilaga 1*, framgår att det i Innerstaden finns ett överskott om ca 330 platser i egen regi, entreprenad och privata vård- och omsorgsboenden.

Innerstaden vill lyfta fram att antalet köp av månadsplatser i vård- och omsorgsboende inte har minskat sedan förra årets äldreboendeplanering då Kungsholmen och Södermalm istället har haft ett ökat köp av platser. Östermalm har ett fortsatt minskat köp. Det är dock för tidigt att säga om det är en tillfällig förändring. Innerstaden gör bedömningen att inget vård- och omsorgsboende utöver redan beslutade inom regionen bör avvecklas utan att ersättande boende planeras.

Det finns en kö till alla vård- och omsorgsboenden i Innerstaden och lediga platser står inte tomma länge innan de hyrs ut. Flyttströmmar visar att andelen vård- och omsorgsboendebeslut som verkställs inom regionen är 82 % för Innerstaden, flertalet väljer således att bo kvar inom sin region. I och med kundvalssystemet tas bostäderna i Innerstaden även i anspråk av personer från andra regioner. Efterfrågan på bostäder med stadskvaliteter är således stor även när det gäller särskilt boende. Regionen har även jämförelsevis en hög andel ansökningar från personer från andra kommuner.

Det är också viktigt att följa om snittet för boendetiderna fortsätter att öka och andelen korta perioder fortsätter att minska vilket på sikt påverkar antalet tillgängliga platser.

Utifrån Sweco:s prognos kan Innerstaden konstatera att den äldre befolkningen i Innerstaden antas öka snabbare i årets prognos vilket främst beror på ett högre flyttnetto, förbättrad hälsa samt planering av betydligt fler bostäder än i tidigare prognos. Sweco bedömer att det trots allt blir färre omsorgstagare år 2030 än tidigare prognos. Innerstaden menar att staden bör vara uppmärksam på det ökat antal äldre som befolkningsprognosen visar då det kan uppkomma ett ökat behov av vård- och omsorgsplatser som prognosen inte tar hänsyn till t.ex. förändringar i biståndsbedömningen om beslut utifrån ålder, oro och ensamhet, budgetramen eller avgiftsförändringar.

Bilaga

VoB behov och tillgång, analysfil alla områden- Äldreförvaltningen
2014-01-16